

MBO Pas Groen, zo heet de tweejarige mbo-opleiding op niveau 1 en 2 waarmee AOC Friesland vorig schooljaar van start ging. Buitenstaanders die een bevlogen beeldspraak achter de naam zoeken, mogen ontvuchteren. Pas Groen betekent niets meer of minder dan 'Praktijk, arbeid en scholing in het Groene.' Het ontwerp voor dit onderwijsconcept is eigendom van de school. In samenwerking met APS komt het tot wasdom.

Pas Groen

Verrijkt de arbeids

"Kern van Pas Groen is leerlingen medeverantwoordelijk voor hun leerproces te maken. Daardoor nemen betrokkenheid en motivatie toe," zegt projectleider Sipke Saakstra van het AOC. "De examinering vindt plaats via proeven van bekwaamheid in de beroepspraktijk. Ter voorbereiding daarop maken leerlingen zich onder

van leerjaar 1 en 2 en van niveau 1 en 2 één van de negen richtingen die binnen het Groene onderwijs bestaan. Elke locatie voor Pas Groen ontwikkelt haar eigen onderwijs. De leerlingen werken op school in een office model, waar een leerling als officemanager achter de balie onder meer de presentielijst invult, toezicht houdt en

zijn eigen onderwijs ontworpen heeft en dat met ons verder ontwikkelt. Mijn collega-begeleider Klaas Doorlag en ik nemen een bescheiden rol in. Eigenaarschap van de klant staat centraal. De autonomie van de Pas-Groen-locaties benadrukt nog eens dat het hún herontwerp is. Er is overal sprake van onderwijs op maat.

Leerlingen Pas Groen werken met opdrachten die uitmonden in een proeve van bekwaamheid. Natuurlijk presenteren de locaties zich af en toe aan elkaar. Het concept moet immers worden bewaakt, uiteindelijk dienen alle wegen naar Rome te leiden. Dit werk in uitvoering is een gedeelde verantwoordelijkheid van de locaties." Saakstra: "In eerste instantie hebben wij wel gedacht richting natuurlijk leren, maar wij merkten dat dit voorlopig een stap te ver is. Wij hebben behoefte aan meer structuur in de opleiding. Voor de docenten én voor de leerlingen. Daar zijn we nu mee bezig en dat slaat goed aan. Op termijn halen we het natuurlijk leren mogelijk weer van stal, maar dan moeten we eerst in staat zijn de coachende rol van docenten en de vernieuwingen voor de leerlingen tot een geheel te smeden. Daarna kunnen we verder denken. Schoolontwikkeling houdt nooit op."

In het omschakelen naar een coachen-

Er zijn raakvlakken met natuurlijk leren maar er is ook een duidelijk verschil

meer bepaalde competenties eigen. Die staan soms los van de basale diploma-eisen die het ministerie stelt. Zo proberen wij er een verrijkte opleiding van te maken. Opdat onze leerlingen met een aantrekkelijker profiel de arbeidsmarkt betreden."

Eigenaarschap

AOC Friesland telt vier locaties voor MBO Pas Groen, elk gehuisvest in één gebouw met een vmbo: in Heerenveen, Leeuwarden, Sneek en Buitenpost. In gemengde groepen volgen leerlingen

medeleerlingen van materiaal voorziet. Zo heeft ook elke locatie Pas Groen haar eigen sfeer.

Autonomie tekent volgens schoolcoach Dhyen Vermeulen van APS het eigenaarschap van de onderwijsontwikkeling. "Dat ligt bij de school en niet bij APS. Er is hier sprake van een kanteling van de organisatie en een nieuwe onderwijsaanpak die uitgaat van leerlingen. Het concept van AOC Friesland vertoont raakvlakken met natuurlijk leren maar er is ook een duidelijk verschil. Het gaat hier over een school die

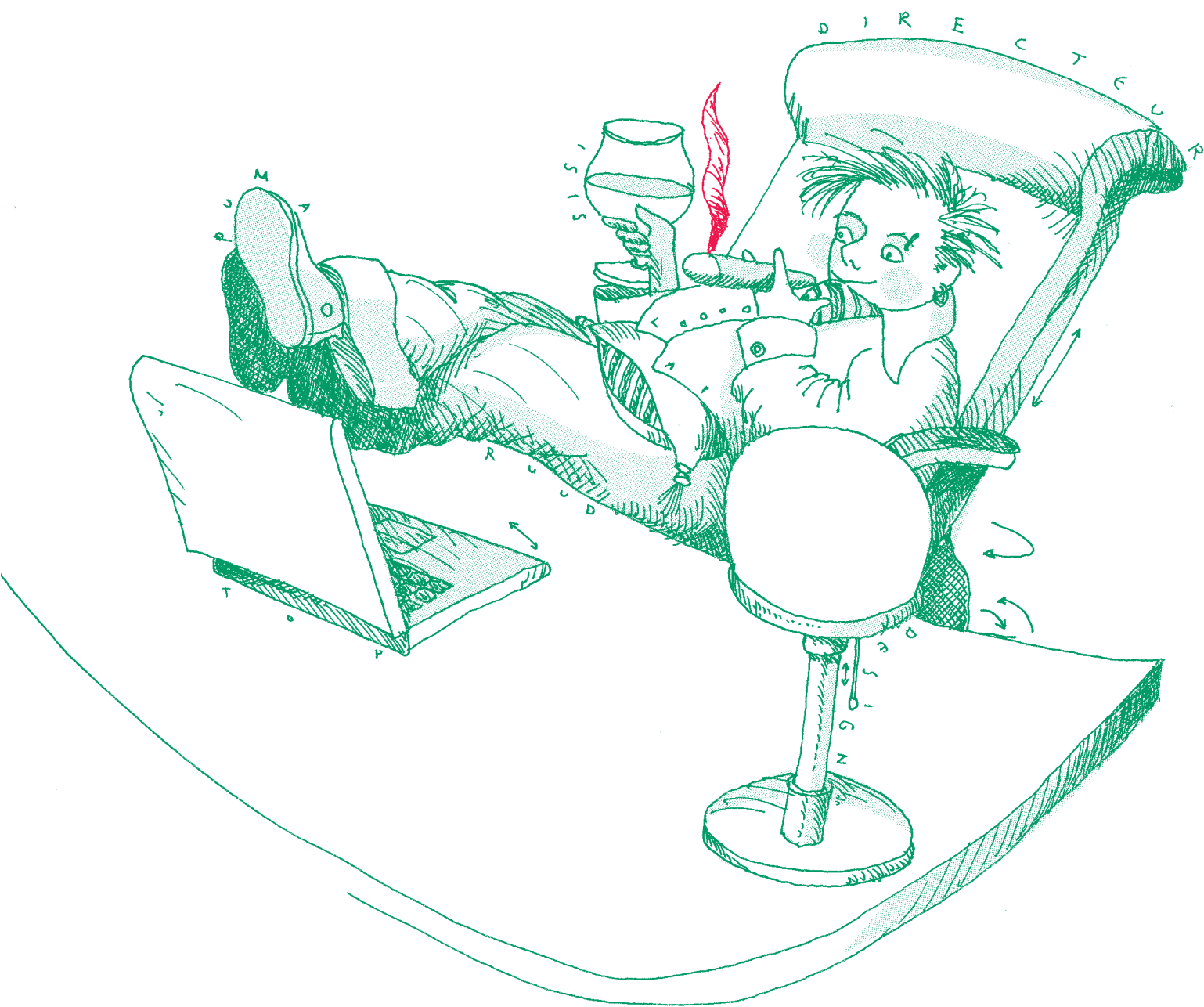
de rol van docenten ligt een belangrijke taak van APS. Vermeulen gebruikt veelal een videocamera om de competenties van de leerkrachten in deze op een hoger peil te krijgen. "Ik film praktijksituaties waarin docenten leerlingen coachen en laat docenten er een stuk-

je uithalen dat zij verrassend vinden of waar zij op willen reflecteren. Daar kijken we dan samen naar, vanuit leer-vragen zoeken we naar hoe het anders of beter kan. Dat werkt productief en plezierig. Je denkt en groeit samen."

Didactiek

Het initiatief voor Pas Groen staat niet op zichzelf. Speerpunt van beleid van het AOC als brede instelling is volgens Saakstra vernieuwing van de didactiek. "En dan met name gericht op het zelfstandig leren van leerlingen, op leren in samenhang en op het aan leerlingen geven van medeverantwoordelijkheid voor hun leerproces. Ook in de mbo-opleidingen niveau 3 en 4 krijgt dit gestalte. Daar noemen we de vernieuwing 'Verleiden tot leren'." Pas Groen is mede tot stand gekomen om een betere aansluiting van vmbo

markt op

op mbo te realiseren. Daarom ook zijn de Pas-Groen-locaties bij de vmbo's ondergebracht. Zo wordt de gewenste doorlopende leerlijn op natuurlijke wijze bevorderd. Voor de opleidingen op niveau 3 en 4 die op de locatie Leeuwarden zijn gevestigd, wordt in

bloeiers en dan is het plezierig om voor hun opleiding nog een tijdje in de vertrouwde omgeving te kunnen blijven. Dan hoeven ze hun kindertijd nog niet vaarwel te zeggen en de harde confrontatie met die grote jongens nog niet aan."

de huidige structuur thuis op niveau 2 en wij hadden daar onvoldoende aanbod voor. Vandaar een nieuwe opleiding, die eveneens openstaat voor leerlingen van niveau 1. Lwt'ers bijvoorbeeld zijn in principe toelaatbaar voor niveau 2 maar zullen dat niet allemaal halen. Als een soort vangnet is daarom niveau 1 aan Pas Groen gekoppeld.

Pas Groen is onder meer het antwoord van AOC Friesland op de gewijzigde instroom

het kader van een doorlopende leerlijn aansluiting gezocht met de HAS-opleiding van het Van Hall Instituut. Vermeulen: "De huisvesting betekent voor de leerlingen van Pas Groen een stukje veiligheid. Zij zijn vaak laat-

Ten derde is Pas Groen het antwoord van AOC Friesland op de gewijzigde instroom in het mbo als gevolg van de invoering van de leerwegen vmbo, licht Saakstra toe. "Een groep leerlingen die voorheen naar niveau 3 ging, hoort in

Meer informatie over Pas Groen bij AOC Friesland, Sipke Saakstra, tel. (058) 284 65 78,

e-mail s.saakstra@vmbo-aocfriesland.nl,

of bij APS, Dhyan Vermeulen,

tel. (030) 2856 849,

e-mail d.vermeulen@aps.nl

of Klaas Doorlag, tel (030) 2856 881,

e-mail k.doorlag@aps.nl

Net zoals bij de opleidingen op niveau 3 en 4 biedt het AOC Friesland de leerlingen van Pas Groen voor mbo op niveau 1 en 2 alle denkbare richtingen: bloem, groen, paard, melkveehouderij, loonwerk, plantenteelt, diervverzorging, voeding en recreatie. Alle leerlingen zitten in één groep en worden begeleid door middel van teamteaching.

Voor tachtig procent van de leerlingen is Pas Groen eindonderwijs, de rest stroomt door naar niveau 3. In de tweejarige opleiding legt elke leerling Pas Groen vier maal een proeve van bekwaamheid op een stagebedrijf af. Zo'n grote examentoets bestaat bijvoorbeeld uit het aannemen van een telefonische bestelling, deze noteren en aan de baas doorgeven. En daarnaast uit het, volgens de wensen van de klant, maken van het bestelde bloemenboeket.

Kortom, pittige opdrachten waarbij vaak samenwerking is vereist. Twee dagen per week zijn de leerlingen, ondersteund door coaches, bezig met een theoretische onderbouwing van hun werk. Dat gebeurt niet in de schoolbanken maar bijvoorbeeld in een office, met een leerling op de stoel van de directeur. Leerlingen onderzoeken alles wat nodig is om de praktijk goed te kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld een berekening van de hoeveelheid zand die nodig is om een zandbak te vullen. Of het maken van een ondernemersplannetje voor een kerstwinkel. De drie andere dagen worden doorgebracht in de beroepspraktijk.